

къмъ пѣтнитѣ порти. Слугитѣ не искаха да пуснатъ на пиршеството единъ просякъ, който искаше да влѣзе вътрѣ. Но той разбута слугитѣ и се вмъкна спломъ въ голѣмата зала.

— Азъ съмъ Дасарата! — извика той на хазяина, — азъ съмъ втория ти синъ!

Всички гости останаха смаяни.

— Не се чудете на бѣдността ми и на дрипитѣ ми... Азъ съмъ Дасарата — ви казвамъ.

Бащата позна въ лицето на просяка, дѣйствително, сина си Дасарата.

— Своитѣ пари азъ подарихъ на бѣднитѣ, — рече Дасарата, — азъ живѣхъ въ голѣмитѣ градове и видѣхъ, че бѣди и нещастия царуватъ на всѣкъдѣ. Вашитѣ войски убиватъ хората. Вие притѣснявате невиннитѣ. Васъ ви убиватъ излишествата, а народътъ умира отъ гладъ и болести. Вие, нищожни червеи, сте забравили добродѣтеля на Брама¹⁾! Азъ не можахъ да живѣя повече помежду ви, дѣто всичко е разрушение и щестлавие, и отидохъ въ пустинята. Тамъ, уединенъ, азъ търсѣхъ Нирвана²⁾... Вѣрата ми все повече укрѣпна въ душата, като цвѣта на лотоса³⁾, и азъ станахъ пустинникъ, почитанъ дори отъ браминитѣ⁴⁾...

— Но щастливъ ли си ти, сине мой? попита го старецътъ.

Дасарата погледна баща си, подпрѣ съ ржка главата си, замисли се дълбоко и рече:

— Азъ си спомнямъ за една нощъ. Надъ пустинята бѣше се вдигнала ужасна буря. Свѣткавици кръстосваха небето. Високитѣ палми наводждаха върховетѣ си съ трѣсѣкъ. Бурята бѣше толкова силна, че дори камъни хвърчеха изъ въздуха... И азъ, настигнатъ отъ бурята, почнахъ да си търся убѣжище... Изведнажъ, съгледахъ надалечъ да блѣщука малка свѣтлинка. Това бѣше колибата на единъ парий⁵⁾. Доближихъ се до нея и видѣхъ какъ огъня горѣше на огнището. Париятъ седѣше до огъня, а дѣцата му около него. Жена му люлѣеше малкото си. Догорящитѣ главни отъ огъня,

навѣрно, топличко ги сгрѣваха и въ самиятъ огънь имаше нѣщо спокойно, ласкающе, весело и... непознато за менъ... Азъ не посмѣхъ да влѣза при нечистия парий... Дрѣпнахъ се, но отъ тогава мисълта, че и азъ бихъ могълъ да седа тѣй сѣщо, окръженъ отъ сѣмейството си, да изпитвамъ неговитѣ милувки, почна постоянно да ме прѣслѣдва... Нѣмамъ никого, когото да обичамъ, и никой, който да ме обича!...

Сълзи руконахъ отъ очитѣ на Дасарата.

Едва той се дрѣпна на страна — и мѣстото му зае тѣлна отъ млади хора, които токущо бѣха дошли на пиршеството. Веселие и радостъ вѣеше отъ тѣхъ. Посрѣдъ тѣхъ стоеше единъ снаженъ човѣкъ, облѣченъ въ бѣли дрехи. Той се огледа наоколо и се поклони.

— Рамахандра, сине мой, — извика хазяинътъ, щомъ го позна.

— Азъ съмъ, татко! — отговори той спокойно. — Както блѣсѣхъ на тихитѣ звѣзди въ капкитѣ на росата, както ехото на пѣснитѣ на славея въ гората, както отражението на синьото небе въ очитѣ на светецътъ, тѣй да се откликне въ сърдцата ви моето благословение!... Кой съмъ азъ — попитайте тѣзи, които ме окръжаватъ: това сѣ моитѣ другари, моитѣ ученици... (той посочи на младитѣ хора). Животътъ е задача, щастieto — знание, но знание безъ любовъ къмъ всички люде, това е скала безъ зеленина. По нея не пѣятъ птицитѣ, около нея не шуртятъ рѣкички. Азъ обичахъ всички люде и се стремѣхъ къмъ истината. Сега и въ двореца и въ колибата мене ме посрѣщатъ съ радостна усмивка. Цѣла Индия пѣе моитѣ пѣсни и ученици се събиратъ около менъ. Приятно е на Рамахандра да мисли, че той е принесълъ на хората поне малко полза или минутна наслада...

— Е добрѣ, ти щастливъ ли си, Рамахандра? — запитаха го братята му въ единъ гласъ.

— Не зная, отговори той, — но струва ми се, че азъ съмъ по-малко нещастенъ, отъ колкото другитѣ.

Бащата пригърна своя най-малъкъ синъ, а Лахмана и Дасарата склониха главитѣ си прѣдъ него...

Отъ руски прѣведе: Г-жа Д. Сарафова.

1) Индийски богъ.

2) Висшето блаженство.

3) Растение, което най-много вирѣе въ Египетъ.

4) Индийски свещенослужители.

5) Отритнатитѣ отъ свѣта бездомници въ Индия носятъ името парии.